

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Mehmet Nuri Ersoy tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 03.08.2026

Burak DALGIN
Balıkesir Milletvekili

Yaz aylarında sahil bölgelerinde yaşanan yoğunlukla birlikte, plaj işletmeleri ile vatandaşlar arasında kıyıların kullanımına ilişkin uyuşmazlıklar yeniden gündeme gelmektedir. Vatandaşların "burası özel plaj" gerekçesiyle sahile girişlerinin engellenmesi veya yüksek tutarlı ücretlerle şezlong kiralamaya zorlanmaları, kıyıların kullanımına ilişkin hukuki tartışmalara neden olmaktadır.

İşletmelerin plaj kiralama süreçleri, 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 11. maddesi kapsamında yürütülmektedir. Söz konusu maddede; "**Kıyı kenar çizgisi paftaları alenidir. Belediye veya valilikler kıyı kenar çizgisi paftalarının tamamını veya bir kısmının kopyalarını tespit edilecek ücret karşılığında isteyenlere verir.**" hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, Anayasa'nın 43. maddesi ile 3621 sayılı Kıyı Kanunu'nun 5. maddesinde; "**Kıyılar ve doldurma ve kurutma yoluyla kazanılan araziler Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Kıyılar, herkesin eşit ve serbest olarak yararlanmasına açıktır. Kıyı ve sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetilir. Kıyı, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık olup, buralarda hiçbir yapı yapılamaz; duvar, çit, parmaklık, telörgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamaz.**" hükmüne yer verilmiştir.

Bu çerçevede, bazı plaj işletmelerinin yüksek tutarlı giriş ve hizmet bedelleri talep ederek bu hizmetlerden yararlanmak istemeyen vatandaşların fiilen engellediğine ve zaman zaman çeşitli müdahalelerle bu hakkın kullanımını kısıtladığına ilişkin iddiaların yanı sıra, bu yüksek ücretlerden elde edilen gelirlerin usulüne uygun şekilde beyan edilip vergilendirilip vergilendirilmediği, mali kayıtlarının gerçeği yansıtır yansıtmadığı ve vergi denetimlerinin etkin şekilde yürütülüp yürütülmediği hususlarında da kamuoyunda soru işaretleri oluşmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- Vatandaşların plaj işletmelerine yüksek tutarlı giriş veya hizmet bedelleri ödemeye zorlanması ve bu hizmetlerden yararlanmayı kabul etmeyenlerin kıyılardan yararlanmasının fiilen engellenmesi uygulamaları, Anayasa'nın 43. maddesi ile 3621 sayılı Kıyı Kanunu hükümleriyle bağdaşmakta mıdır? Bu kapsamda Bakanlığınızca yürütülen denetim ve yaptırımlar nelerdir?
- 2- Plaj işletmelerindeki yüksek tutarlı giriş ve hizmet bedellerine ilişkin vatandaşlardan Bakanlığınıza son beş yıl içerisinde kaç şikâyet ulaşmıştır? Bu şikâyetler sonucunda kaç işletme hakkında idari veya mali işlem uygulanmıştır?
- 3- Bakanlığınızın, plaj işletmelerinin faaliyetlerinin yasa dışı oluşumların etkisi, kontrolü ya da yönlendirmesi altında yürütüldüğüne ilişkin herhangi bir tespiti, incelemesi veya adli/idari mercilere intikal ettirdiği bir durum bulunmakta mıdır?
- 4- Plaj işletmelerinin tahsil ettikleri giriş ücretleri ve hizmet bedellerinin tamamının kayıt altına alınması amacıyla yürütülen özel bir denetim veya izleme mekanizması bulunmakta mıdır?
- 5- Plaj işletmelerinin mali kayıtları, gelir beyanları ve vergi yükümlülükleri Hazine ve Maliye Bakanlığı ile koordinasyon halinde düzenli olarak denetlenmekte midir?